

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1360/2555

นายแก่น แซ่อ่องผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.ที่ดิน มาตรา 108, ป.ที่ดิน มาตรา 108 ทวิ, ป.ที่ดิน มาตรา 108 ตรี, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, พ.ร.บ.การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 9, พ.ร.บ.การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 10, พ.ร.บ.การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 18, พ.ร.บ.การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 5, พ.ร.บ.รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 10

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้คดีอันมีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องฐานบุกรุกที่ดินพิพาทซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่คำขอท้ายฟ้องได้ขอให้ลงโทษผู้ร้องตาม ป.ที่ดิน มาตรา 9, 108, 108 ทวิ, 108 ตรี โดยมาตรา 9 เป็นบทบัญญัติห้ามบุคคลใดเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐ และมาตรา 108 ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา 9 นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ใช้บังคับในวันที่ 4 มีนาคม 2515 โดยมีบทลงโทษหนักขึ้นในกรณีที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ตามมาตรา 108 ทวิ วรรคสอง และมีบทลงโทษหนักขึ้นในกรณีที่ได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินกว่า 50 ไร่ ตามมาตรา 108 ทวิ วรรคสาม เมื่อพิจารณาจากทางนำสืบของโจทก์ในคดีดังกล่าว ซึ่งมี ส. ผู้จัดการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ และ น. นายอำเภอหาดใหญ่เบิกความประกอบกับบันทึกการประชุมได้ความว่า ที่ดินเหมืองฉลุงซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทเป็นที่ดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้ออ้างในคำร้องของผู้ร้องที่ว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่านั้น ไม่ใช่พยานหลักฐานใหม่อันขัดแย้งและสำคัญแก่คดี อีกทั้งแม้จะฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ป.พ.พ. มาตรา 1304 (1) ก็ย่อมถือเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งต้องห้ามมิให้บุคคลใดเข้าไปยึดถือครอบครองโดยไม่มีสิทธิครอบครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ร้องเคยมีหนังสือลงวันที่ 4 มิถุนายน 2534 ถึงผู้จัดการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ขอผ่อนผันอยู่ในที่ดินไปจนกว่าจะเก็บพืชผลที่ลงทุนไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เสียก่อน อันเป็นการสนับสนุนให้เห็นว่าผู้ร้องเข้าครอบครองที่ดินพิพาทโดยไม่มีสิทธิครอบครอง เมื่อผู้ร้องบุกรุกครอบครองที่ดินพิพาทโดยไม่มีสิทธิครอบครองย่อมเป็นความผิดตาม ป.ที่ดิน มาตรา 9 (1), 108 ทวิ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลมีอำนาจลงโทษผู้ร้องตามที่พิจารณาได้ความได้ เพราะการระบุในฟ้องว่าบุกรุกที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่ว่าประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินรกร้างว่างเปล่าเป็นเพียงรายละเอียด และเป็นเพียงบทลงโทษหนักขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่ส่วนขององค์ประกอบความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพิพากษานี้ถึงที่สุดนั้น ได้กำหนดโทษจำคุกและปรับแก่ผู้ร้องภายในระหว่างโทษตามป.ที่ดิน มาตรา 108 ทวิ วรรคหนึ่งแล้ว ดังนี้ ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่ามีพยานหลักฐานใหม่อันขัดแย้งและสำคัญแก่คดีที่จะแสดงว่าผู้ร้องซึ่งต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ไม่ได้กระทำความผิด

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากพนักงานอัยการจังหวัดสงขลา โจทก์ ยื่นฟ้องนายแก่น ผู้ร้อง เป็นจำเลยต่อ

ศาลชั้นต้นตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1228/2536 ในความผิดฐานบุกรุกเข้าไปครอบครองที่
สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นเนื้อที่ 55.41 ไร่ และ
ขัดขวางไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ให้ออกจากที่ดินดังกล่าว คดีถึงที่สุดตาม
คำพิพากษาศาลฎีกาว่า ผู้ร้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 (1), 108 ทวิ
วรรคสาม จำคุก 6 เดือน และปรับ 4,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ 1 ปี ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29,
30 ให้ผู้ร้องและบริวารออกจากพื้นที่ตามฟ้อง ต่อมาวันที่ 1 เมษายน 2539 ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อ
ศาลชั้นต้นขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ตามคดีหมายเลขแดงที่ ร.1/2540 ศาลชั้นต้นมี
ความเห็นว่ายานหลักฐานที่ผู้ร้องนำสืบล้วนแต่มีอยู่ก่อนที่โจทก์จะฟ้องผู้ร้อง มิใช่ยานหลักฐาน
ใหม่อันขัดแย้งและสำคัญแก่คดี ทั้งคดีอาญาผู้ร้องฟ้องพยานโจทก์ว่าเบิกความเท็จนั้น ก็ปรากฏว่า
ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง และศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน คดีของผู้ร้องจึงไม่มีเหตุจะรื้อฟื้น
ขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เห็นควรยกคำร้องขอและได้ส่งสำนวนการไต่สวนรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้น
พิจารณาใหม่พร้อมทั้งบันทึกความเห็นให้ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิจารณาตามพระราชบัญญัติการ
รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 9 วรรคสาม ศาลอุทธรณ์ภาค 3 เห็นว่า
ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดหาผลประโยชน์ในที่ดิน
ของรัฐในท้องที่ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ 3 เมษายน 2538 หนังสือ
จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ 30 สิงหาคม 2537 และฉบับลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2538 กับประกาศ
กระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ขยายที่ดินรกร้างว่างเปล่าบริเวณเหมืองฉลุง ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2538 และหนังสือกรมทรัพยากรธรณี ฉบับลงวันที่ 27
สิงหาคม 2535 เป็นเพียงประกาศและเอกสารชี้แจงระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน ซึ่งยังไม่อาจชี้ชัด
ได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) พยานหลักฐานที่ผู้ร้องอ้างตามคำร้องอ้าง
ตามคำร้องจึงไม่พอถือว่ามียานหลักฐานอันขัดแย้งและสำคัญแก่คดีส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า พยาน
โจทก์แจ้งความและเบิกความเท็จนั้น ศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องและศาลอุทธรณ์ภาค 3
พิพากษายืนแล้ว กรณีไม่มีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่จึงให้ยกคำร้องขอให้รื้อฟื้น
คดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของผู้ร้อง ผู้ร้องฎีกา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค 3
เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 วรรคสอง
จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของผู้ร้อง ผู้ร้องยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งว่า
ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ได้วินิจฉัยแล้วว่าพยานหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาอ้างเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้น
พิจารณาใหม่ มิใช่พยานหลักฐานใหม่อันขัดแย้งและสำคัญแก่คดี กรณีจึงไม่มีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดี
ขึ้นพิจารณาใหม่ คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค 3 จึงเป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญา
ขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 วรรคสอง ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาและคำสั่งศาลฎีกาที่ผู้
ร้องอ้างถึงนั้น ข้อเท็จจริงแตกต่างจากคดีนี้ให้ยกคำร้อง ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2542 ผู้ร้องได้
ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาว่าขอให้ศาลฎีกาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 264 ศาลฎีกามีคำสั่งให้
ยกคำร้อง ครั้นวันที่ 3 สิงหาคม 2548 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่เป็นคดีนี้อีก
(เป็นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีครั้งที่สองต่อจากครั้งแรกตามคดีหมายเลขแดงที่ ร.1/2540) โจทก์ไม่ยื่น
คำคัดค้าน วันที่ 16 สิงหาคม 2548 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 และมาตรา 18 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 6 และมาตรา 247 หรือไม่ และให้การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญก่อน ศาลชั้นต้นเห็นว่า ข้อโต้แย้งของผู้ร้องเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 264 และไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว จึงเห็นสมควรส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 และมาตรา 18 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 6 และมาตรา 247 หรือไม่ และให้การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญก่อน ต่อมาวันที่ 12 กันยายน 2550 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 และมาตรา 18 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 6 มาตรา 28 มาตรา 39 และมาตรา 40 หรือไม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ 10/2550 ลงวันที่ 26 กันยายน 2550 ให้ยกคำร้อง ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ 4/2550 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ไม่รับคำร้องเพิ่มเติมของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ศาลชั้นต้นเห็นว่า แม้พยานหลักฐานที่ผู้ร้องนำสืบเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นภายหลัง แต่บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเพียงข้อหาหรือที่กระทรวงมหาดไทยมีไปถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เอกสารดังกล่าวจึงถือเป็นข้อชี้แจงระหว่างหน่วยงาน นอกจากนั้นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ฟังว่าที่ดินพิพาทเหมืองฉลุงเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าก็สืบเนื่องมาจากคู่ความในคดีดังกล่าวมิได้โต้แย้งเป็นประเด็นให้ศาลฎีกาวินิจฉัย แต่เป็นประเด็นที่คู่ความทั้งสองฝ่ายแถลงรับกัน ศาลฎีกาจึงรับฟังเป็นยุติ และศาลฎีกาในคดีดังกล่าวก็ได้วินิจฉัยในประเด็นข้อนี้โดยตรงพยานหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาอ้างเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่จึงมิใช่พยานหลักฐานใหม่อันขัดแย้งและสำคัญแก่คดี ประกอบกับพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 18 บัญญัติว่า "คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่ง^๑ในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว" ดังนั้น เมื่อผู้ร้องใช้สิทธิในการยื่นคำร้องขอ^๒รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2539 และศาลอุทธรณ์ภาค 3 มีคำสั่งเป็นที่สุดให้ยกคำร้องของผู้ร้องแล้ว ผู้ร้องจึงไม่อาจมายื่นคำร้องเป็นคดีนี้อีกได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีเหตุที่จะรื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 5 เห็นควรยกคำร้อง และศาลชั้นต้นได้ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งบันทึกความเห็นให้ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิจารณา วันที่ 17 เมษายน 2551 ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภาค 9 ขอให้ส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 และมาตรา 18 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 6 และมาตรา 247 กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 6 มาตรา 28 มาตรา 39 และมาตรา 40 หรือไม่ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 เห็นว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มีเจตนารมณ์ที่จะให้ความยุติธรรมแก่บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งหากปรากฏหลักฐานขึ้นใหม่ในภายหลังว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิด ก็มีสิทธิขอให้^๓รื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่ได้ ส่วนที่พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 วรรคหนึ่ง และวรรคสองกำหนดว่า คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่รับคำร้องหรือยกคำร้องให้เป็นที่สุด และมาตรา 18 กำหนดว่าผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่ง^๑ในคดีหนึ่งให้

ยื่นได้เพียงครั้งเดียว นั้น หมายความว่าคำสั่งศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด ไม่สามารถฎีกาต่อไปได้ และผู้ต้องรับโทษคนดังกล่าวจะยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่โดยอาศัยหลักฐานหรือ เหตุที่เป็นข้ออ้างในคำร้องเดิมอีกไม่ได้เท่านั้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวหาได้ปิดกั้นผู้ต้องรับโทษที่จะ ยื่นคำร้องเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้น พิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 ปรากฏขึ้น ซึ่งเป็นเจตนารมณ์โดยแท้ของกฎหมายที่กล่าวข้างต้น สำหรับ เรื่องนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องและนำสืบว่า ที่ดินตามฟ้องที่ผู้ร้องอ้างว่าภายหลังจากศาลอุทธรณ์ภาค 3 มี คำสั่งยกคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ของผู้ร้องครั้งแรกแล้ว กรมธนารักษ์กับกรมที่ดินมี ข้อโต้แย้งกันเกี่ยวกับที่ดินพิพาทเหมืองฉลุง กระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ กฤษฎีกาวินิจฉัยซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาครั้งที่ 7 ได้วินิจฉัยเมื่อเดือนสิงหาคม 2545 ว่า ที่ดิน บริเวณเหมืองฉลุงเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า ต่อมาในปี 2545 ปี 2546 และปี 2549 ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) ศาลอุทธรณ์ภาค 9 และศาลฎีกาตามลำดับ ได้มีคำพิพากษา ในคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ปค.1/2540 หมายเลขแดงที่ ปค.1/2545 ของศาลชั้นต้น ระหว่าง นายชุมพล โจทก์ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ 1 กับพวก จำเลย โดยวินิจฉัยในทำนองเดียวกันว่าที่ดิน พิพาทซึ่งเดิมเป็นที่ดินเหมืองฉลุง เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) ดังนี้ เมื่อที่ดินตามฟ้องที่โจทก์อ้างว่าผู้ร้อง บุกรุกนั้นอยู่ในบริเวณที่ดินเหมืองฉลุง จึงต้องถือว่าเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าเช่นเดียวกัน เห็นว่า คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ของผู้ร้องครั้งนี้ได้อ้างบันทึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและคำพิพากษาของศาลเป็นพยานหลักฐานซึ่งเกิดขึ้นใหม่ภาย หลังศาลอุทธรณ์ภาค 3 ได้วินิจฉัยยกคำร้องของผู้ร้องในครั้งแรกแล้วบันทึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) ผู้แทน กระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมทรัพยากรธรณีและ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) ซึ่งเป็นพนักงานของรัฐมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของที่ดินเหมืองฉลุง ย่อมมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ศาลฎีกาก็ได้วินิจฉัยในคดี ดังกล่าวโดยฟังข้อเท็จจริงว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) เช่นกัน ซึ่งแม้ศาลฎีกาจะฟัง ข้อเท็จจริงตามที่ศาลล่างทั้งสองรับฟังมาและคู่ความมิได้อุทธรณ์ฎีกาโต้แย้งกันก็ตาม แต่จำเลยที่ 1 ในคดีดังกล่าวก็เป็นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาทเหมืองฉลุงโดยตรง คงไม่แคลงรับ ข้อเท็จจริงอันเป็นการสมยอมต่อโจทก์ กรณีจึงถือได้ว่าผู้ร้องมีพยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและ สำคัญแก่คดี มีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ ส่วนที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 ขอให้ส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้น คดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 10 และมาตรา 18 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 และมาตรา 247 กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 มาตรา 39 และมาตรา 40 หรือไม่นั้น เห็นว่า คำร้องของผู้ร้องที่ กล่าวข้างต้นไม่ได้ระบุเหตุผลมาด้วยว่ากฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร แต่เมื่อ พิจารณาคำร้องของผู้ร้องแล้วเป็นกรณีที่สืบเนื่องมาจากผู้ร้องได้อ้างเป็นเหตุในการยื่นคำร้องขอให้ รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในครั้งที่สองนี้ โดยอ้างว่าคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 3 เป็น คำวินิจฉัยที่ไม่ชอบ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่เป็นที่สุด ดังนี้ คำร้องดังกล่าวจึงเป็นเพียง การกล่าวอ้างว่าคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค 3 ไม่ถูกต้อง มิใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่ง

กฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 ไม่จำเป็นต้องส่งความเห็นของผู้ร้องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ศาลอุทธรณ์ภาค 9 จึงมีคำสั่งให้รับคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้น พิจารณาใหม่ของผู้ร้อง และให้ศาลชั้นต้นดำเนินการพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป

โจทก์ยื่นคำคัดค้านว่า พยานหลักฐานที่ผู้ร้องอ้างไม่ใช่พยานหลักฐานใหม่และสำคัญแก่คดี จึงไม่มี น้ำหนักให้รับฟังได้ว่าผู้ร้องไม่ได้กระทำความผิด ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ผู้คัดค้านไม่สืบพยาน ศาลชั้นต้นมีความเห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินเหมืองฉลุง จึงเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า เมื่อพนักงานอัยการฟ้องกล่าวหาว่า ผู้ร้องกระทำความผิดฐานบุกรุกที่ดินสาธารณะสมบัติของ แผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะโดยมิได้ขอลงโทษฐานบุกรุกที่ดินรกร้าง ว่างเปล่ามาด้วย จึงเป็นเรื่องที่พนักงานอัยการไม่ประสงค์ให้ลงโทษ จึงไม่อาจลงโทษผู้ร้องตามฟ้อง ได้ เห็นควรให้ยกคำพิพากษาเดิมและพิพากษาว่าผู้ร้องมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาวินิจฉัยว่า มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดีที่จะแสดงว่าผู้ ร้องซึ่งต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่ เห็นว่า แม้คดีอันมี คำพิพากษาถึงที่สุดนั้นพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องฐานบุกรุกที่ดินพิพาทซึ่งเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่คำขอท้ายฟ้องได้ขอให้ ลงโทษผู้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9, 108, 108 ทวิ, 108 ตรี โดยมาตรา 9 เป็นบทบัญญัติ ห้ามบุคคลใดเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐ และมาตรา 108 ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นบทลงโทษผู้ที่ ผ่าฝืนมาตรา 9 นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 96 ใช้บังคับในวันที่ 4 มีนาคม 2515 โดย มีบทลงโทษหนักขึ้นในกรณีที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ ตามมาตรา 108 ทวิ วรรคสอง และมีบทลงโทษหนักขึ้นในกรณีที่ได้กระทำเป็นเนื้อที่ เกินกว่า 50 ไร่ ตามมาตรา 108 ทวิ วรรคสาม เมื่อพิจารณาจากทางนำสืบของโจทก์ในคดีดังกล่าว ซึ่งมีนายสมพรผู้จัดการนิคมอุตสาหกรรมภายใต้ และนายนิวัฒน์ นายอำเภอหาดใหญ่เบิกความ ประกอบกับบันทึกการประชุมได้ความว่า ที่ดินเหมืองฉลุงซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทเป็นดินประเภท ที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้ออ้างในคำร้องของผู้ร้องที่ว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินรกร้าง ว่างเปล่า นั้น ไม่ใช่พยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดี อีกทั้งแม้จะฟังได้ว่าที่ดินพิพาท เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) ก็ย่อมถือเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งต้องห้ามมิให้บุคคลใดเข้าไปยึดถือครอบครองโดยไม่ มีสิทธิครอบครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ร้องเคยมีหนังสือลงวันที่ 4 มิถุนายน 2534 ตามเอกสาร หมายเลข จ.10 ถึงผู้จัดการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ขอผ่อนผันอยู่ในที่ดินไปจนกว่าจะเก็บพืชผลที่ ลงทุนไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เสียก่อน อันเป็นการสนับสนุนให้เห็นว่าผู้ร้องเข้าครอบครองที่ดิน พิพาทโดยไม่มีสิทธิครอบครอง เมื่อผู้ร้องบุกรุกครอบครองที่ดินพิพาทโดยไม่มีสิทธิครอบครองย่อม เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 (1), 108 ทวิ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลมีอำนาจลงโทษผู้ ร้องตามที่พิจารณาได้ความได้ เพราะการระบุในฟ้องว่าบุกรุกที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินไม่ว่า ประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินรกร้างว่างเปล่าเป็นเพียงรายละเอียด และเป็นเพียงบทลงโทษหนักขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่ส่วนขององค์ประกอบความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำพิพากษาอันถึงที่สุดนั้น ได้กำหนดโทษจำคุกและปรับแก่ผู้ร้องภายในระวางโทษตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 108 ทวิ วรรคหนึ่งแล้ว ดังนี้ ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่ามีพยานหลักฐาน ใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดีที่จะแสดงว่าผู้ร้องซึ่งต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ไม่ได้กระทำความผิด พิพากษายกคำร้องของผู้ร้อง

สุทธิโชค เทพไตรรัตน์ · ศรีอัมพร ศาลิคุปต์ · นพพร โพธิ์รังสียากร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1360/2555>